

Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja

Krakić, Nikolina

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:454808>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-05**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Nikolina Krakić

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA POMOĆU POKAZATELJA

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Osnove računovodstva II

Mentor: dr.sc. Dubravka Krivačić

Matični broj studenta: 0618614009

Karlovac, listopad 2017.

SAŽETAK

Predmet ovog završnog rada analiza je temeljnih financijskih izvještaja pomoću pokazatelja, kroz praktičan primjer društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Podloga za izračun pokazatelja temeljni su financijski izvještaji koji su zakonski propisani i u skladu sa standardima financijskog izvještavanja. Pokazatelji analize financijskih izvještaja u radu su teorijski klasificirani u više skupina, a potom praktično izračunati i interpretirani na primjeru računovodstvenih informacija iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d. Temeljem provedene analize izneseni su zaključci o stanju i uspješnosti društva Croatia osiguranje d.d.

Ključne riječi: financijski izvještaji, analiza, pokazatelji, društvo za osiguranje

ABSTRACT

The subject of this final work is an analysis of the basic financial statements by means of indicators through a practical example of the insurance company Croatia p.l.c. The base for the calculation of indicators are the underlying financial statements that are legally prescribed and comply with the financial reporting standards. Indicators of the analysis of financial statements are theoretically classified in several groups, and then practically calculated and interpreted in the example of accounting information from the financial statements of Croatia insurance p.l.c. Based on the conducted analysis, conclusions on the condition and success of the insurance Croatia p.l.c. are presented.

Keywords: financial reports, analysis, indicators, insurance company

SADRŽAJ

1. UVOD	2
1.1. Predmet i cilj rada.....	2
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja	2
1.3. Struktura rada.....	2
2. FINACIJSKI IZVJEŠTAJI	3
2.1. Ciljevi financijskih izvještaja.....	3
2.2. Temeljni financijski izvještaji.....	5
2.2.1. Bilanca	5
2.2.2. Račun dobiti i gubitka.....	7
2.2.3. Izvještaj o novčanom toku	8
2.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala.....	9
2.2.5. Bilješke uz financijska izvješća.....	11
3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	12
3.1. Pojam i postupci analize financijskih izvještaja.....	12
3.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	13
4. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE.....	21
4.1. Općenito o društvu za osiguranje	21
4.2. Vrste osiguranja u Republici Hrvatskoj.....	22
4.3. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj	23
5. ANALIZA FINACIJSKIH POKAZATELJA DRUŠTVA CROATIA OSIGURANJE d.d.	28
5.1. Pokazatelji likvidnosti	28
5.2. Pokazatelj zaduženosti.....	30
5.3. Pokazatelj aktivnosti.....	31
5.4. Pokazatelj ekonomičnosti.....	33
5.5. Pokazatelj profitabilnosti.....	34
6. ZAKLJUČAK.....	37
LITERATURA	39
POPIS TABLICA.....	40
POPIS PRILOGA.....	41

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada analiza je temeljnih financijskih izvještaja pomoću pokazatelja, kroz praktičan primjer društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Cilj završnog rada je temeljem teorijskih spoznaja o pokazateljima analize financijskih izvještaja provesti analizu financijskih izvještaja društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. te iznijeti zaključke o stanju i uspješnosti njegovog poslovanja.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Korišteni izvori podataka u izradi ovoga rada stručne su knjige i udžbenici, zakonski propisi, kao i podaci preuzeti s Interneta i to u prvom redu podaci iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

U radu je korištena metoda deskripcije prilikom opisivanja činjenica, opisivanja strukture financijskih izvještaja, kao i pokazatelja analize financijskih izvještaja. U obradi podataka nužnih za izračunavanje pojedinih pokazatelja oni su raščlanjivani, ali i sumirani, što ukazuje na to da su također korištene metoda analize i metoda sinteze.

1.3. Struktura rada

Završni rad strukturiran je od šest ključnih cjelina te popisa literature, tablica i priloga. Nakon uvodnog dijela u radu su objašnjeni ciljevi financijskog izvještavanja te temeljni, zakonom propisani, financijski izvještaji. U trećoj cjelini objašnjen je pojam i postupci analize financijskih izvještaja te pokazatelji analize financijskih izvještaja. U četvrtom poglavlju objašnjena su društva za osiguranje. Peto poglavlje posvećeno je analizi financijskih pokazatelja društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Nakon toga izneseni su zaključci do kojih se je došlo izradom rada te je naveden popis korištene literature, kao i popis tablica i priloga.

2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2.1. Ciljevi financijskih izvještaja

Računovodstvo je najznačajniji dio ukupnog informacijskog sustava i većina informacija potrebnih u procesu poslovnog odlučivanja nastaje upravo u računovodstvu.¹ Stoga se može reći da je računovodstvo servis, tj. uslužna funkcija funkciji upravljanja.

Financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu poduzetnika. Financijski izvještaj koji daje informacije o financijskom stanju poduzetnika naziva se bilanca, a financijski izvještaji koji daju informacije o financijskom prometu poduzetnika nazivaju se račun dobitka i gubitka te izvještaj o novčanom toku.² Financijski izvještaji koji daju „pomoćne“ informacije nazivaju se izvještaj o promjeni glavnice i bilješke uz financijske izvještaje.

Korisnici financijskih izvještaja su svi oni koji na temelju informacija iz financijskih izvještaja donose poslovne odluke ili informacije iz financijskih izvještaja koriste za obradu.³ Korisnici financijskih izvještaja mogu biti: postojeći ili potencijalni ulagači, menadžeri, kreditori, brokeri, radnici, država, kupci, dobavljači te ostala društvena zajednica. Interesi korisnika financijskih izvještaja mogu biti različiti.⁴

Postojećim ulagačima (dioničarima u dioničkom društvu ili članovima društva u društvu s ograničenom odgovornošću) važne su primjerice informacije o tome hoće li poduzetnik u kojeg su uložili kapital (novac, stvari, prava) ostvarivati dobitak, ili će završiti u stečaju.⁵ Naime, postoje dva osnovna cilja ulagača: isplata udjela u dobitku poduzetnika (dividende) i povećanje cijene dionica na tržištu, koje je povezano s ostvarivanjem dobitka poduzetnika. ⁶ Stečajem poduzetnika ulagači gube oboje. Potencijalnim ulagačima također je važno hoće li poduzetnik čije dionice namjeravaju

¹ Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str. 44

² Bešvir, B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 9

³ Ibidem

⁴ Ibidem, str. 13

⁵ Ibidem, str. 14

⁶ Ibidem

kupiti ostvarivati dobitak te hoće li se cijena dionica u budućnosti povećavati.⁷ Dakle, i postojećim i potencijalnim ulagačima cilj je zarada od ulaganja.

Interes menadžera trebao bi biti sigurnost i učinkovitost (uspješnost) poslovanja poduzetnika, a to je u biti ostvarivanje dobitka uz zadovoljavajuću likvidnost poduzetnika. Isplata dobitka ulagačima može ponekad narušiti likvidnost pa nije u interesu menadžmenta koji brine o sigurnosti poslovanja poduzetnika.⁸

Interes kreditora je sigurnost poslovanja poduzetnika odnosno sposobnost pravodobne otplate kredita.⁹ Uobičajeno je da banka ispituje bonitet poduzetnika prije odobravanja kredita. Ispitivanje boniteta poduzetnika je zapravo analiza njegovih financijskih izvještaja. Brokери upućuju potencijalne ulagače na kupnju određenih dionica na temelju raspoloživih informacija. Između ostalih, vrlo su važne informacije koje brokeri dobivaju iz financijskih izvještaja poduzetnika. Radnicima je u interesu da na vrijeme dobiju zadovoljavajuću plaću, da se plaća poveća u skladu s povećanjem troškova života te da njihovo radno mjesto bude sigurno, dok se interes države odnosi na točnu i pravodobnu naplatu poreznih prihoda te poslovanje u skladu s propisima.¹⁰ Kupcima je u interesu kvaliteta i pravodobna isporuka proizvoda i usluga koje kupuju od poduzetnika.¹¹ Dobavljačima je u interesu pravodobna naplata prodanih proizvoda i usluga o poduzetnika.¹² Interes društvene zajednice je zapošljavanje radnika, sigurnost radnih mjesta, poslovanje u skladu s ekološkim zahtjevima i dr.¹³

Cilj financijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja je:¹⁴

1. pružiti informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja, i promjenama financijskog položaja subjekta, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka,

⁷ Bešvir, B., op. cit., str. 14

⁸ Ibidem

⁹ Ibidem., str. 15

¹⁰ Ibidem

¹¹ Ibidem

¹² Ibidem

¹³ Ibidem

¹⁴ Zakon o reviziji, Narodne novine broj 146/05., 139/08., 144/12. i 78/15.

2. financijski izvještaji sastavljeni za tu svrhu udovoljavaju uobičajenim potrebama većine korisnika. Međutim, financijski izvještaji ne pružaju sve informacije koje bi korisnici trebali pri donošenju ekonomskih odluka, budući da oni daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije.
3. Financijski izvještaji također pokazuju rezultate upravljanja ili odgovornosti menadžmenta za povjerene im resurse. Oni korisnici koji žele ocijeniti rukovođenje menadžmenta ili njegovu odgovornost čine to radi donošenja ekonomskih odluka, npr. da li zadržati ili prodati ulaganje u subjekt ili treba ponovo imenovati ili zamijeniti menadžment.

Elementi financijskih izvještaja izravno su povezani s mjerenjem financijskog položaja u bilanci, a to su imovina, obveze i glavnica. Elementi izravno povezani s mjerenjem uspješnosti u izvještaju o dobiti jesu prihodi i rashodi. Izvještaji o promjenama financijskog položaja obično odražavaju elemente izvještaja o dobiti i promjene elemenata bilance.¹⁵

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Sukladno Zakonu o računovodstvu¹⁶ temeljni financijski izvještaji su: Izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka te izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje.

2.2.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji daje informacije o materijalnoj i financijskoj imovini poduzetnika, financijskim obvezama, kapitalu i rezervama poduzetnika na određeni datum.¹⁷ Bilanca se sastoji od dva dijela: aktive i pasive. U aktivi bilance iskazana je cjelokupna imovina koju poduzetnik posjeduje na određeni datum, a u pasivi bilance su iskazani tuđi i vlastiti izvori stjecanja imovine iskazane u aktivi (vlastiti izvori =

¹⁵ Mićin, K. Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008., str. 26

¹⁶ Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 134/15. i 120/16.

¹⁷ Ibidem, str. 31

kapital, tuđi izvori = obveze). Imovinu iskazanu u bilanci mogu činiti stvari, prava i novac.

Osnovno obilježje bilance je bilančna ravnoteža prema kojoj je vrijednost ukupne imovine jednaka vrijednosti ukupnih obveza prema vanjskim vjerovnicima plus kapital kao vlastiti izvor financiranja društva. Podaci su temeljeni prvenstveno na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima, te stoga daju i samo opću procjenu vrijednosti poslovnog subjekta.¹⁸ Ta se ravnoteža može zapisati pomoću sljedeće formule:¹⁹

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

Tablica 1. Skraćeni izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

BILANCA na datum 31.12. 20xx	
AKTIVA	PASIVA
Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	KAPITAL I REZERVE
DUGOTRAJNA IMOVINA	Upisani kapital
Nematerijalna imovina	Kapitalne rezerve
Materijalna imovina	Revalorizacijske rezerve
Financijska imovina	Zakonske rezerve
Potraživanja	Ostale rezerve
KRATKOTRAJNA IMOVINA	Zadržani dobitak
Zalihe	Preneseni gubitak
Potraživanja	Dobitak financijske godine
Financijska imovina	DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE
Novac na računu i u blagajni	DUGOROČNE OBVEZE
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	KRATKOROČNE OBVEZE
Gubitak iznad visine kapitala	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
UKUPNA AKTIVA	UKUPNA PASIVA
Izvanbilančni zapisi	Izvanbilančni zapisi

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz knjige autora Bešvir B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 13

¹⁸ Vidučić, Lj., Financijski menadžment, VIII.izdanje, RRiF Plus, Zagreb, 2012., str. 376

¹⁹ Mićin, K., op. cit., str. 27

Aktiva bilance sadržava informacije o vrijednosti materijalne imovine (poslovnih zgrada, strojeva, opreme, vozila, namještaja, računala, zaliha sirovina, materijala, proizvoda i dr.) na određeni datum. Osim toga, aktiva bilance sadržava informacije o vrijednosti financijske imovine (o novcu na računima i u blagajni, potraživanjima od kupaca za prodane proizvode i usluge, ulaganjima u dionice, danim pozajmicama i dr.) na određeni datum.

Pasiva bilance sadržava informacije o vrijednosti obveza (dugova) na određeni datum (obveze prema dobavljačima za kupljene proizvode i usluge, obveze za primljene kredite, obveze za plaće radnicima, obveze za poreze i dr.). Informacije o vrijednosti obveza ukazuju na tuđe izvore (obveze, dugovi) iz kojih se financira imovina u aktivi bilance. Pasiva bilance sadržava i vrijednosti dobivenog kapitala poduzetnika. Vlastiti kapital je kapital koji su unijeli dioničari pri osnivanju dioničkog društva ili udjelničari kod društva s ograničenom odgovornošću, promijenjen za rezultate poslovanja poduzetnika u proteklom razdoblju (dobitke ili gubitke) te za eventualnu promjenu (povećanje ili smanjenje) kapitala unesenog pri osnivanju dioničkog društva.²⁰ Treba primijetiti da su vlastiti izvori (kapital) kvalitetniji od tuđih izvora (obveze, dugovi) jer tuđe izvore treba u bliskoj budućnosti vratiti kreditorima, dobavljačima i sl.²¹

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Za razliku od bilance, račun dobitka i gubitaka daje informacije o ostvarenim prihodima, rashodima, bruto-dobitku(gubitku), porezu na dobitak i rezultatu poslovanja (dobitku ili gubitku) u obračunskom razdoblju (financijskoj godini), koje je najčešće jednako kalendarskoj godini.

Promjene koje se u obračunskom razdoblju događaju na vrijednosti i strukturi imovine, obveza i kapitala imaju za posljedicu pojavu prihoda i rashoda pri čemu se nastanak prihoda javlja kao posljedica povećanja vrijednosti određenih oblika

²⁰ Vidučić, Lj., op. cit., str. 37

²¹ Ibidem

imovine te nastanak rashoda koji se javlja kao posljedica smanjenja vrijednosti određenih oblika imovine.²²

Tablica 2. Skraćena shema računa dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA
Prihodi iz osnovne djelatnosti
Rashodi iz osnovne djelatnosti
Prihodi iz drugih aktivnosti
Rashodi iz drugih aktivnosti
Izvanredni prihodi
Izvanredni rashodi
Ukupno prihodi
Ukupno rashodi
Bruto dobitak (gubitak)
Porez na dobitak
Dobitak (gubitak) financijske godine

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz knjige autora Bešvir B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 23.

2.2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku daje informacije o: novčanim primicima i izdacima iz ulagateljskih aktivnosti, o primicima i izdacima iz financijskih aktivnosti, o neto-povećanju (smanjenju) novca, o novcu na početku razdoblja i o novcu na kraju razdoblja, ostvarenim u obračunskom razdoblju (financijskoj godini). Postoje dvije metode izrade, a to su direktna metoda koja prikazuje novčane primitke i novčane izdatke novca zasebno za svaku aktivnost, te indirektna metoda koja prikazuje novčani tijek od poslovnih aktivnosti kao usklađenje dobiti.²³

Novčani tokovi moraju se klasificirati po vrstama aktivnosti, pri čemu elemente izvještaja o novčanim tokovima čine:²⁴

²² Mićin, K., op. cit., str. 52

²³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 85

²⁴ Vidučić, Lj., op. cit., str. 381

1. novčani tokovi: primici i izdaci novca i novčanih ekvivalenata,
2. poslovne aktivnosti: glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju dobit, osim investicijskih i financijskih aktivnosti; vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te amortizaciju te je njihova svrha ostvarenje neto dobitka,
3. investicijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu uključuje u novčane ekvivalente,
4. financijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i obveza.

Tablica 3. Skraćena shema izvještaja o novčanom toku

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	
Primitci iz poslovnih aktivnosti	Novac iz financijskih aktivnosti
Izdaci iz poslovnih aktivnosti	Neto povećanje (smanjenje) novca
Novac iz poslovnih aktivnosti	Novac na početku razdoblja
Primitci iz ulagateljskih aktivnosti	Novac na kraju razdoblja
Izdaci iz ulagateljskih aktivnosti	
Novac iz ulagateljskih aktivnosti	
Primitci iz financijskih aktivnosti	
Izdaci iz financijskih aktivnosti	

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz knjige autora Bešvir B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 27.

2.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja.²⁵ Treba pokazati promjene koje su se na glavnici (kapitalu) dogodile između dva obračunska razdoblja.²⁶

Prema MRS-1, točki 96. Izvještaj o promjenama glavnice treba sadržavati:²⁷

²⁵ Mićin, K., op. cit., str 37

²⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 87.

- a) dobit ili gubitak razdoblja
- b) sve stavke prihoda ili rashoda, dobitaka ili gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznis
- c) učinak promjena računovodstvenih politika i ispravka temeljnih pogrešaka
- d) dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- e) iznos zadržane dobiti (ili gubitka) na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- f) usklađenja (promjene) svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Kapital poduzeća sastoji se od uloženog kapitala i zarađenog kapitala, a sukladno našoj bilančnoj shemi ukupni kapital je raščlanjen na šest pozicija.²⁸

Tablica 4. Skraćena shema kapitala raščlanjenog na šest pozicija

I. UPISANI KAPITAL
II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
III. REVALORIZACIJSKA REZERVA
IV. REZERVE
1. zakonske rezerve
2. rezerve za vlastite dionice
3. statutarne rezerve
4. ostale rezerve
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK
VI. DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz knjige autora Bešvir B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 36.

Najznačajnija promjena u kapitalu, u pravilu, proizlazi iz zadržane dobiti.²⁹ Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog dobitka te za iznos dividendi.

²⁷ Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

²⁸ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 87

Tablica 5. Skraćena shema izvještaja o promjeni kapitala

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja
II	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja (prepravljeno)
III	Ukupno priznati dobici (gubici) u tekućem razdoblju
IV	Stanje 31. prosinca tekućeg razdoblja

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz knjige autora Bešvir B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008., str. 37.

2.2.5. Bilješke uz financijska izvješća

Pored četiri osnovna izvještaja, koji se prezentiraju u sklopu godišnjeg izvještaja, postoji niz dodatnih, popratnih iskaza.³⁰ Jedan od njih su i bilješke uz financijske izvještaje. One dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednost i obilježja nekih pozicija u tim izvještajima. Tako, primjerice, u bilješkama trebaju biti prikazane metode procjene bilančnih pozicija, eventualna odstupanja od postavljenih metoda s razlozima odstupanja i kvantifikacijom učinaka tih odstupanja.³¹ U bilješkama se, primjerice može prikazati pregled obveza s rokom dospijeca duljim od pet godina, prosječan broj zaposlenih, broj i nominalna vrijednost izdanih dionica po vrstama i čitav niz različitih korisnih informacija.³² Dakle, bilješke trebaju sadržavati sve one informacije koje se direktno ne vide iz temeljnih izvješća, a nužne su za njihovo razumijevanje i ocjenu poslovanja. Sastavljanje i prezentiranje dodatnih informacija u formi bilješki pridonosi kvaliteti i upotrebljivosti računovodstvenih informacija.³³

²⁹ Ibidem

³⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 89

³¹ Ibidem

³² Mićin, K., op. cit., str. 43

³³ Ibidem

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Pojam i postupci analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja usmjerena je na kvantitativne financijske informacije i zbog toga se često naziva još i financijskom analizom.³⁴ Ističe se kako postoje tri aktivnosti koje opredjeljuju postanak i razvoj analize financijskih izvještaja (financijske analize), a to su financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo.³⁵ Analiza financijskih izvještaja teži ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su prije svega, sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja.³⁶

Analizom sigurnosti nastoji se otkriti hoće li poduzetnik u budućem poslovanju biti sposoban plaćati svoje obveze, odnosno prijeti li mu stečaj. To se može otkriti analizom vertikalne i horizontalne bilančne strukture, analizom financijskog položaja, analizom pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, analizom sustava pokazatelja te analizom novčanog pokrivača obveza.³⁷ Analiza vertikalne financijske strukture provodi se analizom kretanja pojedinih pozicija aktive bilance te pojedinih pokazatelja pasive bilance u određenom razdoblju.³⁸ Analiza horizontalne financijske strukture provodi se analizom kretanja pojedinih pozicija aktive bilance u odnosu na kretanje pojedinih pozicija pasive bilance u određenom razdoblju. Analiza učinkovitosti poslovanja utvrđuje se na temelju ekonomičnosti, rentabilnosti i profitabilnosti ostvarenih prihoda i rashoda iskazanih u računu dobiti i gubitka te pojedinih pozicija bilance.³⁹

Isto tako, analiza se može opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika s pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive

³⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 32

³⁵ Wilson, R. M. S., McHugh, G., Financial Analysis - A Managerial Introduction, Cassel Educational Limited, London, 1987, str. 20.

³⁶ Vidučić, Lj., op. cit., str. 378

³⁷ Bešvir, B., op. cit. str. 85

³⁸ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M., Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, 2012., str. 158

³⁹ Bešvir, B., op. cit., str. 103

informacije relevantne za upravljanje.⁴⁰ Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja jesu:⁴¹

- komparativni financijski izvještaji koji omogućuju uočavanje promjena tijekom vremena (više obračunskih razdoblja) te uočavanje tendencija promjena s pomoću s pomoću serija indeksa,
- strukturni financijski izvještaji koji omogućavaju uvid u strukturu,
- specijalizirane analize

Važnost analize financijskih izvještaja razmatra se u prvom redu s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. Ona prethodi procesu upravljanja ili, preciznije rečeno, prethodi procesu planiranja koji čini sastavni dio upravljanja. Dobar financijski plan mora uvažavati dobre osobine poduzeća i njegove slabosti. Zadatak analize financijskih izvještaja upravo je u tome da prepozna dobre osobine poduzeća da bi se te prednosti mogle iskoristiti, ali i da prepozna slabosti poduzeća kako bi se mogla poduzeti i korektivna akcija.⁴²

Analiza financijskih izvještaja započinje računovodstvenom analizom, kojom se nastoje identificirati eventualna računovodstvena odstupanja koja mogu umanjiti kvalitetu analize financijskih izvještaja.⁴³

Potrebno je obuhvatiti i financijsku analizu, koja se sastoji od analize profitabilnosti, analize rizika, analize izvora financiranja. Analiza završava analizom scenarija, kojom se nastoje predvidjeti buduća kretanja u poslovanju.⁴⁴ Te se na temelju sveukupne analize nastoje procijeniti budućí novčani tokovi, dobit te rast prihoda.

3.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom.⁴⁵ Pokazatelji analize financijskih izvještaja su nositelji informacija te se računaju upravo radi stvaranja

⁴⁰ Tipurić, D. et. al., Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008., str. 505

⁴¹ Ibidem

⁴² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 34

⁴³ Ibidem, str. 35

⁴⁴ Ibidem

⁴⁵ Ibidem, str. 243

informacijske podloge za donošenje poslovnih odluka.⁴⁶ Ovisno o tome koje se odluke žele donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja.

Razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:⁴⁷

- pokazatelje likvidnosti (*liquidity ratios*) – mjere sposobnost društva da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze,
- pokazatelje zaduženosti (*leverage ratios*) – mjere koliko se društvo financira iz tuđih izvora financiranja,
- pokazatelje aktivnosti (*activity ratios*) – mjere kako efikasno društvo svoje resurse upotrebljava,
- pokazatelje ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda,
- pokazatelje profitabilnosti (*profitability ratios*) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću,
- pokazatelje investiranja (*investment ratios*) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Najčešći pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.⁴⁸ Svi navedeni pokazatelji računaju se na temelju podataka iz bilance. Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje obveza.⁴⁹ Logično je stoga da je u brojniku ovog pokazatelja novac. Pokazatelj korisnika informacija o likvidnosti ponekada može dovesti u zabludu. Primjerice, ako je na dan utvrđivanja koeficijenta trenutne likvidnosti na žiroračun stigla značajna uplata, taj koeficijent može biti relativno visok i korisnik može zaključiti kako poduzeće nema problem s likvidnošću, što ne mora biti tako. Nešto bolja mjera likvidnosti je koeficijent ubrzane likvidnosti.⁵⁰ Taj pokazatelj bi trebao iznositi minimalno 1 ili više, što znači da bi poduzeće koje žele održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza. U razmatranju i mjerenju likvidnosti najznačajniji su pokazatelji koeficijent tekuće likvidnosti i

⁴⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 243

⁴⁷ Ibidem

⁴⁸ Ibidem, str. 248

⁴⁹ Ibidem

⁵⁰ Ibidem

koeficijent financijske stabilnosti.⁵¹ Koeficijent tekuće likvidnosti u pravilu bi trebao biti veći od 2.⁵² Ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, tada na raspolaganju mora imati minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. To je važno zato što postoje rizici unovčavanja kratkotrajne imovine. Da bi se održala normalna likvidnost poduzeća, dio kratkotrajne imovine mora biti financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Taj dio kvalitetnih dugoročnih izvora naziva se radni kapital i utvrđuje se kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.⁵³ Radni kapital pokazuje koliko je kratkotrajne imovine financirano iz kvalitetnih dugoročnih izvora, ako poduzeće ima više radnog kapitala, tada to znači da je njegova likvidnost i financijska stabilnost veća.⁵⁴ Upravo se zbog toga radni kapital često naziva rezervom likvidnosti, rezervom financijske stabilnosti ili rezervom sigurnosti poslovanja.⁵⁵

Prethodno su istaknuti zahtjevi da koeficijent ubrzane likvidnosti bude 1 ili veći od 1, dok koeficijent tekuće likvidnosti mora biti 2 ili veći od 2. Postavlja se pitanje mora li uvijek biti tako i što ako su ti koeficijenti manji od zadanih granica, odnosno znači li to da je promatrano poduzeće nelikvidno ili nedovoljno likvidno?⁵⁶ Poduzeće svoju likvidnost može održavati i s koeficijentom tekuće likvidnosti koji je manji od 2, dok drugo poduzeće koje ima visok koeficijent tekuće likvidnosti može doći u probleme zbog nepravodobnog izvršavanja obveza.⁵⁷ Problematika likvidnosti ne može se opisati i razumijevati na temelju nekoliko relativnih odnosa, već treba razmotriti čitav niz čimbenika koji utječu na likvidnost poduzeća i potrebnu veličinu koeficijenata kojima se mjeri likvidnost. U kontekstu čimbenika koji utječu na likvidnost, prije svega, treba istaknuti.⁵⁸

- vrstu djelatnosti (nije svejedno bavi li se poduzeće proizvodnjom kruha ili proizvodnjom brodova ili se možda radi o trgovini tehničkom robom),

⁵¹ Žager, K., Mamić Sačler, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 248

⁵² Ibidem, str. 249

⁵³ Ibidem

⁵⁴ Ibidem

⁵⁵ Ibidem

⁵⁶ Ibidem

⁵⁷ Ibidem

⁵⁸ Ibidem

- strukturu imovine (misli se, prije svega, na strukturu kratkotrajne imovine, a zatim i na strukturu ukupne aktive),
- strukturu obveza (misli se, prije svega, na strukturu kratkoročnih obveza, a zatim na strukturu ukupnih obveza te na strukturu ukupne pasive),
- aktivnost poduzeća mjerena koeficijentom obrta i trajanjem obrta (u tom kontekstu zasigurno je najznačajniji koeficijent obrta ukupne imovine iako se u našim uvjetima najviše pažnje posvećuje trajanju naplate potraživanja).

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze; mora biti manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora, tj. iz radnog kapitala.⁵⁹ Što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća, tj. povećava se učešće radnog kapitala. Tendencija povećanja ovog pokazatelja najčešće nije dobra jer ukazuje na smanjenje likvidnosti i financijske stabilnosti. Ako je vrijednost ovog pokazatelja veća od 1, to znači da poduzeće nema radnog kapitala, već da postoji „deficit radnog kapitala“.⁶⁰ To znači da poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora.⁶¹

- koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze
- koeficijent ubrzane likvidnosti = novac + potraživanja/kratkoročne obveze
- koeficijent trenutne likvidnosti = novac/kratkoročne obveze
- koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina/kapital + dugoročne obveze

Pokazatelji zaduženosti podrazumijevaju izvore financiranja koji se moraju otplatiti i to na kratak rok (do godinu dana) i na dugi rok. Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća su koeficijent zaduženosti, koeficijent financiranja i koeficijent vlastitog financiranja.⁶² Sva tri pokazatelja formirana su na temelju bilance i zbog toga oni odražavaju statičku zaduženost. Ti su pokazatelji odraz strukture pasive i pokazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza). Isto tako, pomoću tih pokazatelja moguće je utvrditi odnos tuđega kapitala (obveza) i vlastitog kapitala (glavnica). Pokriće

⁵⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 249

⁶⁰ Ibidem, 250

⁶¹ Ibidem, 248

⁶² Ibidem, str. 250

troškova kamata i faktor zaduženosti ukazuju na dinamičku zaduženost jer dug razmatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja.⁶³ Utvrđuju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti) i bilance. Pri utvrđivanju pokrića troškova kamata razmatra se koliko su puta kamate pokrivenе ostvarenim iznosom bruto dobiti.⁶⁴ Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto. Nasuprot tome, kod faktora zaduženosti manji faktor zaduženosti znači manju zaduženost. On pokazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze.⁶⁵ Treba naglasiti da se radi o indikatoru zaduženosti jer je poznato da se iz zadržane dobiti i amortizacije ne mogu podmiriti obveze. Stupnjevi pokrića I i II računaju se na temelju podataka iz bilance. Kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Kod stupnja pokrića II može se istaknuti da njegova vrijednost uvijek mora biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održavanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.⁶⁶ Zbog toga je pokazatelje stupnja pokrića istodobno moguće razmatrati i kao pokazatelje likvidnosti.⁶⁷

- koeficijent zaduženosti = ukupne obveze/ukupna imovina
- koeficijent vlastitog financiranja = glavnica/ukupna imovina
- koeficijent financiranja (odnos duga i glavnice) = ukupne obveze/glavnica
- stupanj pokrića I = vlastiti kapitalx100/dugotrajna imovina
- stupanj pokrića II = (vlastiti kapital + dugoročne obveze)x100/dugotrajna imovina
- pokriće troškova kamata = dobit prije poreza + kamate / kamate

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja.⁶⁸ Visok iznos akumulirane amortizacije u odnosu prema iskazanoj dugotrajnoj imovini može biti indikator zastarjelosti i potrebe unapređenja, a značajan porast stanja novca može sugerirati da je sredstava previše.⁶⁹ Pokazatelji aktivnosti izražavaju, u različitim

⁶³ Ibidem, str. 250

⁶⁴ Ibidem

⁶⁵ Ibidem

⁶⁶ Ibidem

⁶⁷ Ibidem, 251

⁶⁸ Ibidem

⁶⁹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 251

oblicima, relativnu veličinu kapitala koja podržava obujam poslovnih transakcija. Ako je poznat koeficijent obrta, tada je moguće izračunati i prosječne dane vezivanja sredstava, tj. prosječno trajanje obrta.⁷⁰ Svi nabrojani pokazatelji utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, a općenito pravilo govori kako je bolje da je koeficijent obrta što veći broj, tj. da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće.

Najčešće korišteni omjeri su:⁷¹

- koeficijent obrta ukupne imovine = ukupni prihodi/ukupna imovina
- koeficijent obrta dugotrajne imovine = ukupni prihodi/dugotrajna imovina
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine = ukupni prihodi/kratkotrajna imovina
- koeficijent obrta potraživanja = prihodi od prodaje/potraživanja
- trajanje naplate potraživanja u danima = broj dana u godini/koeficijent obrta potraživanja

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.⁷² Iz toga proizlazi da se ovi pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Odnos ukupnih prihoda i rashoda rezultira pokazateljem ukupne ekonomičnosti ili ekonomičnošću ukupnog poslovanja. Za kompleksnije sagledavanje poslovanja, osim ovog pokazatelja ekonomičnosti, potrebno je računati i druge tzv. parcijalne pokazatelje ekonomičnosti. Na taj je način moguće sagledati utjecaj parcijalnih ekonomičnosti na ukupnu ekonomičnost poslovanja.⁷³ Podrazumijeva se da je bolje da koeficijent ekonomičnosti bude što je moguće veći broj.⁷⁴ Pokazatelji ekonomičnosti računaju se na sljedeći način:⁷⁵

- ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi/ukupni rashodi
- ekonomičnost poslovanja-prodaje = prihodi od prodaje/rashodi od prodaje
- ekonomičnost financiranja = financijski prihodi/financijski rashodi

⁷⁰ Ibidem

⁷¹ Ibidem, str. 252

⁷² Ibidem

⁷³ Ibidem

⁷⁴ Ibidem

⁷⁵ Ibidem

U kontekstu pokazatelja profitabilnosti razmatraju se pokazatelji marže profita te rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala. Marža profita izračunava se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaj o dobiti). Razlikuje se neto od bruto marže profita. Razlika je u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Ako se usporede ova dva pokazatelja, tada usporedba govori o tome koliko relativno u odnosu na ostvareni ukupni prihod iznosi porezno opterećenje. Ako se marža profita pomnoži s koeficijentom obrta ukupne imovine, kao rezultat će se dobiti pokazatelj rentabilnosti imovine (neto ili bruto).⁷⁶ To znači da se rentabilnost može povećati povećanjem koeficijenta obrta i/ili povećanjem marže profita.⁷⁷ Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti). Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikuje se bruto i neto rentabilnost. I ovdje je, kao kod marže profita, razlika u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Razlika između ova dva pokazatelja ukazuje na relativno porezno opterećenje u odnosu na ukupnu imovinu.⁷⁸ Osim navedenih pokazatelja, u kontekstu pokazatelja profitabilnosti računa se i rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice). Na temelju usporedbe rentabilnosti vlastitoga kapitala i rentabilnosti ukupne imovine te kamatne stope koja odražava cijenu korištenja tuđeg kapitala moguće je doći do zanimljivih zaključaka o stupnju korištenja financijske poluge.⁷⁹

- neto marža profita = neto dobit/ukupni prihodi
- rentabilnost imovine ROA = neto dobit/ukupna imovina
- rentabilnost vlastitog kapitala-glavnice ROE = neto dobit/glavnica

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u obične dionice poduzeća.⁸⁰ Osim podataka iz financijskih izvještaja, za izračunavanje ovih podataka potrebni su i podaci o dionicama, posebice o broju dionica o njihovoj tržišnoj vrijednosti.⁸¹ Dobit po dionici i dividenda po dionici iskazuju se u novčanim jedinicama, tj. pokazuju koliko se primjerice kuna ili dolara dobiti ili dividende ostvari po jednoj dionici. U pravilu je dobit po dionici veća od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava.⁸² Međutim, moguća je i obrnuta situacija, ali to onda znači da su

⁷⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 253

⁷⁷ Ibidem

⁷⁸ Ibidem

⁷⁹ Ibidem

⁸⁰ Ibidem, str. 254

⁸¹ Ibidem

⁸² Ibidem

dividende isplaćivane iz zadržane dobiti. Odnos isplate dividendi govori upravo o toj problematici, tj. obuhvaća odnos dividende po dionici i dobit po dionici. Odnos cijene i dobiti po dionici pokazuje koliko je puta tržišna cijena dionica veća od dobiti po dionici.⁸³ Najznačajniji pokazatelji investiranja su pokazatelji rentabilnosti dionice.⁸⁴ Razlikuje se ukupna i dividendna rentabilnost dionice. To su pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala pri čemu vlastiti kapital nije iskazan po knjigovodstvenoj, već po tržišnoj vrijednosti. Naime, u brojniku ovih pokazatelja nalazi se dobit, tj. dividenda po dionici, a u nazivniku je tržišna vrijednost dionice. U normalnim situacijama ukupna rentabilnost veća je od dividendne rentabilnosti.⁸⁵ Obrnuti slučaj moguć je samo ako se dividende isplaćuju iz zadržane dobiti kumulirane u prethodnim obračunskim razdobljima. Ovi se pokazatelji uobičajeno izražavaju u postotku.⁸⁶

- dobit po dionici = neto dobit/ broj dionica
- dividenda po dionici = dio neto dobiti za dividende/broj dionica
- odnos cijene i dobiti po dionici = tržišna cijena dionice/dobit po dionici
- ukupna rentabilnost dionice = dobit po dionici/tržišna cijena dionice
- dividenda rentabilnost dionice = dividenda po dionici/tržišna cijena dionice

⁸³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 254

⁸⁴ Ibidem

⁸⁵ Ibidem

⁸⁶ Ibidem

4. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

4.1. Općenito o društvu za osiguranje

Društvo za osiguranje (reosiguranje) je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je dobila dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja.⁸⁷ Poslovi osiguranja obuhvaćaju sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnom i životnom osiguranju, osim obveznih socijalnih osiguranja.⁸⁸ Poslovi reosiguranja obuhvaćaju sklapanje i ispunjavanje ugovora o reosiguranju, kojim se prenosi višak rizika iznad samoprdržaja društava za osiguranje društvu za reosiguranje, odnosno poslovi kojima se prihvaćaju rizici ustupljeni od strane društva za osiguranje.⁸⁹

Osiguranje je kompleksan sustav s dva temeljna obilježja:⁹⁰

1. Prijenos rizika od pojedinaca na skupinu ili zajednicu rizika, što treba razumjeti kao svijest pojedinaca od ugroženosti od istih opasnosti od kojih se efikasnije može zaštititi ako se uključe u sustav osiguranja u što većem broju.
2. Raspodjela gubitaka na izjednačenoj osnovici za sve članove skupine, a to podrazumijeva sustav podjele nastalih gubitaka na sve osiguranike i pokriće tih gubitaka u obliku premija koje uplaćuju osiguranici.

Poslove osiguranja u Republici Hrvatskoj može obavljati:⁹¹

1. društvo za osiguranje sa sjedištem u Hrvatskoj koje je dobilo dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja u Hrvatskoj,
2. podružnica stranog društva za osiguranje koje je dobilo dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja preko podružnice,
3. društvo za osiguranje države članice koje, sukladno Zakonu o osiguranju, ima pravo obavljati poslove osiguranja na području Hrvatske neposredno ili preko podružnice.

⁸⁷ Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 30/15.

⁸⁸ Ćurak, M., Jakovčević, D., Osiguranje i rizici, RRIF Plus, Zagreb, 2007., str. 17.

⁸⁹ Ibidem

⁹⁰ Ibidem, str. 24

⁹¹ Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr (2.9.2017.)

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga nadzorno je tijelo i nadležno nadzorno tijelo (državno tijelo države članice ovlašteno na temelju zakona ili propisa za nadzor nad obavljanjem poslova osiguranja i poslova reosiguranja odnosno poslova posredovanja u osiguranju i reosiguranju i zastupanju u osiguranju).⁹²

Utvrđivanje poslovnog rezultata sastoji se od obračuna rezultata posebno za:⁹³

- neživotna osiguranja (rezultat tehničkog računa – životno osiguranje),
- životna osiguranja (rezultat tehničkog računa – neživotno osiguranje),
- te iskazivanje rezultata na razini društva (netehnički račun –ukupni obračun).

4.2. Vrste osiguranja u Republici Hrvatskoj

Razlikuju se dvije vrste društva za osiguranje: životna osiguranja i neživotna osiguranja.⁹⁴

Tablica 6. Vrste osiguranja koje pripadaju životnom osiguranju

Vrste osiguranja	
osiguranje od nezgode	osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
zdravstveno osiguranje	osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
osiguranje cestovnih vozila	osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
osiguranje tračnih vozila	ostala osiguranja od odgovornosti
osiguranje zračnih letjelica	osiguranja kredita
osiguranje plovila	osiguranje jamstva
osiguranje robe u prijevozu	osiguranje raznih financijskih gubitaka
osiguranje od požara i elementarnih šteta	osiguranje troškova pravne zaštite
ostala osiguranja imovine	putno osiguranje

Izvor: Mićin, K., Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 239

⁹² Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Narodne novine br. 140/05., 154/11., 12/12.

⁹³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 32

⁹⁴ HANFA, www.hanfa.hr/getfile/39205/trziste_osiguranja.pdf (2.9.2017.)

Tablica 7. Vrste osiguranja koje pripadaju neživotnom osiguranju

Vrsta osiguranja
životna osiguranja: osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, doživotno osiguranje, osiguranje kritičnih bolesti, ostala osiguranja
rentno osiguranje: osiguranje osobne doživotne rente, osiguranje osobne rente s određenim trajanjem, ostala rentna osiguranja
dopunska osiguranja životnog osiguranja, osiguranje nezgode, zdravstvena osiguranja, ostala osiguranja uz životna osiguranja
ostala životna osiguranja: osiguranje za slučaj vjenčanja ili rođenja
životna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik: osiguranje za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, životno osiguranje kod kojega osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik s garancijom isplate, ostala životna osiguranja
tontine
osiguranje s kapitalizacijom isplate

Izvor: Mićin, K., Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 49

4.3. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, kao i djelokrug i nadležnost Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) u tom području, uređeno je Zakonom o osiguranju⁹⁵, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu⁹⁶ te pripadajućim podzakonskim aktima.

HANFA provodi nadzor tržišta osiguranja, odnosno zakonitosti poslovanja subjekata nadzora radi održavanja učinkovitog, sigurnog i stabilnog tržišta osiguranja s ciljem

⁹⁵ Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15.

⁹⁶ Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine br. 151/05., 36/09., 75/09., 76/13., 152/14.

zaštite interesa osiguranika, odnosno korisnika osiguranja te pridonosenja stabilnosti financijskog sustava.⁹⁷

Tablica 8. Društva za osiguranje i reosiguranje u Republici Hrvatskoj

1	AGRAM LIFE osiguranje d.d. ▼
2	ALLIANZ ZAGREB d.d. ▼
3	BNP Paribas Cardif osiguranje d.d. ▼
4	CROATIA osiguranje d.d. ▼
5	ERGO osiguranje d.d. ▼
6	ERGO životno osiguranje d.d. ▼
7	Erste osiguranje Vienna Insurance Group d.d. ▼
8	EUROHERC osiguranje d.d. ▼
9	GENERALI OSIGURANJE d.d. ▼
10	GRAWE Hrvatska d.d. ▼
11	HOK - OSIGURANJE d.d. ▼
12	Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. ▼
13	IZVOR OSIGURANJE d.d. ▼
14	JADRANSKO OSIGURANJE d.d. ▼
15	MERKUR OSIGURANJE d.d. ▼
16	OTP Osiguranje d.d. ▼
17	TRIGLAV OSIGURANJE d. d. ▼
18	UNIQA osiguranje d.d. ▼
19	Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d. ▼
20	Wüstenrot životno osiguranje d.d. ▼

Izvor: HANFA, www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/registri/drustva-za-osiguranje-i-drustva-za-reosiguranje/ (29.8.2017.)

Temeljni kapital za osnivanje društva za osiguranje i društva za reosiguranje propisan je Zakonom o osiguranju, te sredstva ne smiju biti opterećena na bilo koji

⁹⁷ Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr (2.9.2017.)

način.⁹⁸ Minimalni potrebni kapital mora biti najmanje jednak apsolutnom pragu minimalnog potrebnog kapitala koji iznosi:⁹⁹

- a) 19.500.000,00 kuna za društva za neživotno osiguranje, uključujući vlastita društva za osiguranje;
- b) 28.860.000,00 kuna za društva za životno osiguranje, uključujući vlastita društva za osiguranje;
- c) 28.080.000,00 kuna za društva za reosiguranje, osim u slučaju vlastitih društava za reosiguranje, u kojem slučaju apsolutni prag minimalnog potrebnog kapitala iznosi 9.360.000,00 kuna;
- d) 48.360.000,00 kuna za društva za osiguranje koja istodobno obavljaju djelatnosti životnih i neživotnih osiguranja.

Ključni pokazatelji osiguranja u Republici Hrvatskoj:¹⁰⁰

- Vlastita sredstva – kapital i rezerve društava za osiguranje na kraju 2016. iznosila su 8.716 milijuna kuna i činila ukupno 22,1% ukupnih izvora sredstava.
- Broj osiguranja na kraju 2016. iznosio je 8.202.853 za neživotna osiguranja i 1.510.324 za životna osiguranja, dok je imovina društava za osiguranje u iznosila 39.435 milijuna kuna.
- Iznos likvidiranih šteta društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj u 2016. godini iznosio je 4.754 milijuna kuna, a broj osiguranja na kraju 2016. iznosio je 8.202.853 za neživotna osiguranja i 1.510.324 za životna osiguranja.
- Društva za osiguranje na kraju 2016. zapošljavala su 9.130 zaposlenika, a zaračunata bruto premija u 2016. godini iznosila je 8.761 milijuna kuna.

Hrvatsko tržište osiguranja bilježi rast ukupno zaračunate bruto premije (42%), što je pokazatelj da je hrvatsko tržište osiguranja na putu oporavka od krize koja je započela 2008. te od liberalizacije tržišta obveznog osiguranja.¹⁰¹ U 2015. godini ostvaren je rast BDP-a od 1,6%, a u 2016. godini rast od 2,9%.¹⁰² To bi trebalo

⁹⁸ Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15.

⁹⁹ Ibidem

¹⁰⁰ Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr/hrv/statisticka-izvjesca/18/ (4.9.2017.)

¹⁰¹ Ibidem

¹⁰² Ibidem

značiti da je Hrvatska nakon gotovo cijelog izgubljenog desetljeća izašla iz krize i da su gotovo svi makro pokazatelji od 2015. godine pozitivni.

Najznačajniji utjecaj na povećanje ukupne premije imao je porast premije neživotnih osiguranja (91%), dok je premija životnih osiguranja nakon četiri uzastopne godine rasta 2016. godinu završila s minusom od 0,54%.¹⁰³ Odnos premije životnih i neživotnih osiguranja je i dalje daleko od europskog prosjeka te je u 2016. ostao na razini 2015. godine.¹⁰⁴

Najzastupljenija vrsta osiguranja i nadalje je osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila sa zaračunatom bruto premijom od 2.042.861.615 kn.¹⁰⁵ U sklopu Osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, najveći udio ima obvezno osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od automobilske odgovornosti štete nanesene trećim osobama.

Rast premije, u skupini neživotnih osiguranja, bilježe redom zdravstvena osiguranja, osiguranje cestovnih vozila-kasko, osiguranje od požara i elementarnih šteta, osiguranje jamstava, osiguranje raznih financijskih gubitaka, osiguranje troškova pravne zaštite, te osiguranje pomoću asistencije.¹⁰⁶ Ostalih devet vrsta neživotnih osiguranja zabilježile su pad premije od kojih je najznačajniji pad, u apsolutnom iznosu, osiguranja od automobilske odgovornosti, te ostala osiguranja od odgovornosti.

Životna osiguranja nisu uspjela zadržati premijski plus iz 2015. godine te su 2016. godinu zaključila s padom premije od 0,5%.¹⁰⁷

¹⁰³ Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr/hrv/statisticka-izvjesca/18/ (4.9.2017.)

¹⁰⁴ Ibidem

¹⁰⁵ Ibidem

¹⁰⁶ HANFA, www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/ (4.9.2017.)

¹⁰⁷ Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr/hrv/statisticka-izvjesca/18/ (4.9.2017.)

Tablica 9. Zaračunata bruto premija po društvima za osiguranje

Vrste osiguranja	NEŽIVOTNA OSIGURANJA					ŽIVOTNA OSIGURANJA					UKUPNO				
	Zaračunata bruto premija u kn		%	Udio u %		Zaračunata bruto premija u kn		%	Udio u %		Zaračunata bruto premija u kn		%	Udio u %	
	2015	2016	promjene 16/15	2015	2016	2015	2016	promjene 16/15	2015	2016	2015	2016	promjene 16/15	2015	2016
AGRAM LIFE osiguranje d.d. *	54.571.881	56.442.969	+3,43	0,94	0,97	210.550.369	249.649.852	+18,57	7,17	8,55	265.122.250	306.092.821	+15,45	3,04	3,49
Allianz Zagreb d.d.	655.140.309	576.357.240	-12,03	11,32	9,87	535.738.576	539.705.636	+0,74	18,26	18,49	1.190.878.885	1.116.062.876	-6,28	13,65	12,74
BNP Paribas Cardif osiguranje d.d.	65.867.945	37.915.687	-42,44	1,14	0,65	0	0	-	0,00	0,00	65.867.945	37.915.687	-42,44	0,76	0,43
Croatia osiguranje d.d.	1.794.422.101	1.735.234.225	-3,30	30,99	29,70	513.507.500	533.427.912	+3,88	17,50	18,28	2.307.929.601	2.268.662.137	-1,70	26,45	25,90
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	225.283.674	291.237.719	+29,28	3,89	4,98	0	0	-	0,00	0,00	225.283.674	291.237.719	+29,28	2,58	3,32
ERGO osiguranje d.d.	42.846.146	67.397.671	+57,30	0,74	1,15	0	0	-	0,00	0,00	42.846.146	67.397.671	+57,30	0,49	0,77
ERGO životno osiguranje osiguranje d.d.	0	0	-	0,00	0,00	1.098.180	2.864.433	+160,83	0,04	0,10	1.098.180	2.864.433	+160,83	0,01	0,03
Erste Vienna Insurance Group d.d.	0	0	-	0,00	0,00	171.423.971	175.032.720	+2,11	5,84	6,00	171.423.971	175.032.720	+2,11	1,97	2,00
Euroherc osiguranje d.d.	819.512.786	842.516.304	+2,81	14,15	14,42	0	0	-	0,00	0,00	819.512.786	842.516.304	+2,81	9,39	9,62
Generali osiguranje d.d.	267.318.616	275.853.921	+3,19	4,62	4,72	212.973.121	224.308.681	+5,32	7,26	7,69	480.291.737	500.162.602	+4,14	5,51	5,71
GRAWE Hrvatska d.d.	140.724.375	130.122.441	-7,53	2,43	2,23	254.905.830	253.524.183	-0,54	8,69	8,69	395.630.204	383.646.624	-3,03	4,54	4,38
HOK osiguranje d.d.	178.914.018	186.887.813	+4,46	3,09	3,20	0	0	-	0,00	0,00	178.914.018	186.887.813	+4,46	2,05	2,13
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	12.167.191	11.814.178	-2,90	0,21	0,20	0	0	-	0,00	0,00	12.167.191	11.814.178	-2,90	0,14	0,14
Izvor osiguranje d.d.	46.029.225	51.123.227	+11,07	0,79	0,87	0	0	-	0,00	0,00	46.029.225	51.123.227	+11,07	0,53	0,58
Jadransko osiguranje d.d.	522.368.554	547.846.860	+4,88	9,02	9,38	0	0	-	0,00	0,00	522.368.554	547.846.860	+4,88	5,99	6,25
KD Life osiguranje d.d. **	0	0	-	0,00	0,00	15.733.872	0	-100,00	0,54	0,00	15.733.872	0	-100,00	0,18	0,00
Merkur osiguranje d.d.	25.963.884	25.191.669	-2,97	0,45	0,43	252.768.566	245.622.621	-2,83	8,61	8,42	278.732.450	270.814.290	-2,84	3,19	3,09
Société Générale osiguranje d.d.	0	0	-	0,00	0,00	40.352.433	42.653.746	+5,70	1,37	1,46	40.352.433	42.653.746	+5,70	0,46	0,49
Triglav osiguranje d.d.	284.857.298	309.223.465	+8,55	4,92	5,29	59.040.342	59.435.731	+0,67	2,01	2,04	343.897.639	368.659.196	+7,20	3,94	4,21
UNIQA osiguranje d.d.	320.286.374	342.112.940	+6,81	5,53	5,86	350.065.377	232.301.564	-33,64	11,93	7,96	670.351.751	574.414.505	-14,31	7,68	6,56
VELEBIT osiguranje d.d.***	53.403.882	56.180.778	+5,20	0,92	0,96	0	0	-	0,00	0,00	53.403.882	56.180.778	+5,20	0,61	0,64
VELEBIT životno osiguranje d.d.***	0	0	-	0,00	0,00	24.943.934	21.146.245	-15,22	0,85	0,72	24.943.934	21.146.245	-15,22	0,29	0,24
Wiener osiguranje VIG d.d.	280.573.657	299.229.999	+6,65	4,85	5,12	265.594.110	291.940.069	+9,92	9,05	10,00	546.167.768	591.170.069	+8,24	6,26	6,75
Wüstenrot životno osiguranje d.d.	0	0	-	0,00	0,00	25.724.924	46.827.665	+82,03	0,88	1,60	25.724.924	46.827.665	+82,03	0,29	0,53
UKUPNO	5.790.251.915	5.842.689.108	+0,91	100,00	100,00	2.934.421.105	2.918.441.057	-0,54	100,00	100,00	8.724.673.020	8.761.130.165	+0,42	100,00	100,00

Izvor: Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr/hrv/statisticka-izvjesca/18/ (04.09.2017.)

5. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA DRUŠTVA CROATIA OSIGURANJE d.d.

Pokazatelji se promatraju kao nositelji informacija koje su potrebne za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća. Oni se formiraju i računaju upravo radi stvaranja informacijske podloge za donošenje određenih poslovnih odluka.¹⁰⁸ Zavisno od toga koje se odluke žele donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja.

Analiza putem financijskih pokazatelja je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvješća i može dati dobar pregled poduzeća i naglasiti njegove slabosti i snage.¹⁰⁹ Analiza putem pokazatelja predstavlja prvu fazu financijske analize. Povezivanjem stavki iz jednog ili iz dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanje tvrtke. S obzirom da zakonska forma financijskih izvještaja često nije prikladna za analizu, i postupak prilagođavanja financijskih izvještaja potrebama analize je uobičajen.

Poslovanje društva Croatia osiguranja d.d. razmatrano je na temelju financijskih izvještaja i obuhvaćeno je razdoblje od dvije godine. Korišteni su podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka te izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, koji su predočeni kao prilozi ovoga rada. Analizirano je pokazatelje iz 6 skupina pokazatelja, a zbog nedostupnosti podataka nije bilo moguće izračunati pokazatelje investiranja.

5.1. Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent ubrzane likvidnosti društva Croatia osiguranje ukazivao je na tendenciju smanjenja u 2016. godini, u odnosu na prethodnu. To smanjenje proizlazilo je iz povećanja kratkoročnih obveza. Koeficijent ubrzane likvidnosti ne bi smio biti manji od 1. Kod društva Croatia osiguranje bio je manji od 2, što znači da je Društvo bilo relativno sposobno podmiriti obveze u kratkom roku.

¹⁰⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 35

¹⁰⁹ Ibidem

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja ocjenu likvidnosti i solventnosti i ne bi trebao biti manji od 2 što znači da kratkotrajna imovina mora biti dva puta veća od kratkoročnih obveza. Kod društva Croatia osiguranje koeficijent tekuće likvidnosti bio je malo manji od 2, što znači da je Društvo imalo više kratkoročnih obveza nego kratkotrajne imovine. Vrijednost pokazatelja u promatranim razdobljima ukazivala je na moguće probleme u plaćanju obveza. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Njegova vrijednost ne bi trebala biti ispod 0,1. Kod društva Croatia osiguranja d.d. iznosio je 0,10 u 2015. godini, dok je u 2016. iznosio 0,12, što je relativno zadovoljavajuće.

Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od 1, što ukazuje da se dugotrajna imovina financira iz vlastitih i tuđih izvora i poduzeće može imati problem s likvidnošću. U slučaju društva Croatia osiguranje nije bilo problema s likvidnošću, ali ako bi se koeficijent financijske stabilnosti u narednim razdobljima povećao, to bi značilo da dolazi do smanjenja neto radnoga kapitala (razlike kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza).

Tablica 10. Koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)

OPIS	2015.	2016.
Novac + potraživanja	790.018.530	758.287.787
Kratkoročne obveze	579.011.125	570.507.237
KUL	1,36	1,33

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 11. Koeficijent tekuće likvidnosti

OPIS	2015.	2016
Kratkotrajna imovina	868.333.259	877.860.643
Kratkoročne obveze	579.011.125	570.507.237
KTL	1,50	1,54

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 12. Koeficijent trenutne likvidnosti

OPIS	2015.	2016
Novac	58.360.211	66.199.336
Kratkoročne obveze	579.011.125	570.507.237
KTL	0,10	0,12

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 13. Koeficijent financijske stabilnosti (KFS)

OPIS	2015.	2016.
Dugotrajna imovina	7.612.659.130	7.886.619.486
Glavnica i dugoročne obveze	8.503.557.062	8.795.548.690
KFS	0,90	0,90

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

5.2. Pokazatelj zaduženosti

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki udio sredstava su osigurali vjerovnici (kreditori), odnosno do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, tj. koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. U pravilu bi vrijednost ovog pokazatelja trebala biti 0,5 ili manje.

Koeficijent vlastitog financiranja prikazuje udio vlastitih sredstava u ukupnoj imovini poduzeća te je poželjna što veća vrijednost. U slučaju društva Croatia osiguranje vidljivo je da koeficijent vlastitog financiranja bio vrlo mali kako u 2016. tako i u 2015. godini.

Koeficijent financiranja pokazuje odnos ukupnih obveza i glavnice. Visoka vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata. Kod društva Croatia osiguranje pokazatelj je poprimio vrlo visoku vrijednost u obje promatrane godine.

Tablica 14. Koeficijent zaduženosti (KZ)

OPIS	2015.	2016.
Ukupne obveze	7.879.416.588	8.162.904.326
Ukupna imovina	8.480.992.388	8.764.480.126
KZ	0,93	0,93

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 15. Koeficijent vlastitog financiranja (KVF)

OPIS	2015.	2016.
Glavnica	601.575.800	601.575.800
Ukupna imovina	8.480.992.388	8.764.480.126
KVF	0,07	0,07

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 16. Koeficijent financiranja (KF)

OPIS	2015.	2016.
Ukupne obveze	7.879.416.588	8.162.904.326
Glavnica	601.575.800	601.575.800
KF	13,09	13,57

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

5.3. Pokazatelj aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje učinkovitost uporabe ukupne imovine u ostvarivanju prihoda te je poželjna što veća vrijednost. Kod društva Croatia osiguranje vrijednost ovog pokazatelja u oba promatrana razdoblja bila je vrlo niska. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine prikazuje učinkovitost uporabe kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda te je također poželjna što veća vrijednost. Vrijednost ovog pokazatelja za Croatia osiguranje u promatranom razdoblju varirala je, ali je i dalje bila vrlo visoka, što znači da je bila i veća brzina cirkulacije.

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine prikazuje učinkovitost uporabe dugotrajne imovine u ostvarivanju prihoda te je također poželjna što veća vrijednost. Vrijednost ovog pokazatelja u promatranom razdoblju kod društva Croatia osiguranje bila je mala.

Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje koliko novčanih jedinica prodaje može ostvariti jednom kunom uloženi u potraživanje. U slučaju Croatia osiguranja u 2015. i 2016. godini potraživanja su se 0,05 puta pretvorila u prihode. Trajanje naplate potraživanja u danima, za obje promatrane godine iznosilo je čak 7300.

Tablica 17. Koeficijent obrta ukupne imovine (Koui)

OPIS	2015.	2016.
Ukupni prihod	2.464.054.233	2.446.203.997
Ukupna imovina	8.480.992.388	8.764.480.126
Koui	0,29	0,28

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 18. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine (Koki)

OPIS	2015.	2016.
Ukupni prihod	2.464.054.233	2.446.203.997
Kratkotrajna imovina	868.333.259	877.860.643
Koki	2,84	2,79

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 19. Koeficijent obrta dugotrajne imovine (Kodi)

OPIS	2015.	2016.
Ukupni prihod	2.464.054.233	2.446.203.997
Dugotrajna imovina	7.612.659.130	7.886.619.486
Kodi	0,32	0,31

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 20. Koeficijent obrta potraživanja

OPIS	2015.	2016.
Prihodi od prodaje	33.327.894	32.878.217
Potraživanja	731.658.319	692.088.451
Kop	0,05	0,05

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 21. Trajanje naplate potraživanja u danima (TN)

OPIS	2015.	2016.
Broj dana u godini	365	365
Koeficijent obrta potraživanja	0,05	0,05
TN	7300	7300

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

5.4. Pokazatelj ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja prikazuje odnos između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te je poželjna vrijednost ovog pokazatelja što veća, odnosno minimalno 1 jer to označava jednaku vrijednost prihoda i rashoda. Kod društva Croatia osiguranje vrijednost ovog pokazatelja u promatranom razdoblju prelazila je 1, što znači da su ukupni prihodi bili veći od ukupnih rashoda.

Ekonomičnost poslovanja ukazuje da su u promatranom razdoblju rashodi od prodaje bili veći od prihoda prodaje.

Ekonomičnost financiranja stavlja u donos financijske prihode i financijske rashode. Vrijednost ovog pokazatelja kod društva Croatia osiguranje prelazila je minimalnu vrijednost 1, štoviše, bila je veća od 2. Međutim to bitno nije utjecalo na ukupnu ekonomičnost s obzirom na mali udio ukupnih financijskih prihoda i rashoda u strukturi ukupnih prihoda i rashoda.

Tablica 22. Ekonomičnost ukupnog poslovanja (Eu)

OPIS	2015.	2016.
Ukupni prihodi	2.464.054.233	2.446.203.997
Ukupni rashodi	2.413.089.856	2.394.675.971
Eu	1,02	1,02

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 23. Ekonomičnost poslovanja-prodaje (Ep)

OPIS	2015.	2016.
Prihodi od prodaje	33.327.894	32.878.217
Rashodi od prodaje	808.513.006	833.458.632
Ep	0,04	0,04

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 24. Ekonomičnost financiranja (Ef)

OPIS	2015.	2016.
Financijski prihodi	356.018.000	368.970.000
Financijski rashodi	158.946.000	99.062.000
Ef	2,24	3,72

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

5.5. Pokazatelj profitabilnosti

Neto profitna marža pokazuje koliko jedinica neto dobiti ostaje poduzeću od jedne jedinice ostvarenog prihoda. Neto profitna marža također ukazuje na sposobnost menadžmenta u vođenju poduzeća. Pokazatelj neto rentabilnosti kapitala ROE pokazuje prinos koji vlasnici ostvaruju na iznos svog financijskog uloga pa je poželjno da ova vrijednost bude što veća. Kad se neto marža profita i ROE pomnože sa 100 može se zaključiti da Croatia osiguranje d.d., što se tiče profitabilnosti ima zadovoljavajuću vrijednost.

Tablica 25. Neto marža profita (MP)

OPIS	2015.	2016.
Neto dobit	50.964.376	51.528.025
Ukupni prihod	2.464.054.233	2.446.203.997
MP	0,02	0,02

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Tablica 26. Rentabilnost vlastitog kapitala-glavnice (ROE)

OPIS	2015.	2016.
Neto dobit	50.964.376	51.528.025
Glavnica	601.575.800	601.575.800
ROE	0,08	0,09

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka iz financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d.

Pokazatelj sigurnosti poslovanja pojašnjavaju likvidnost, financijsku stabilnost i zaduženost.¹¹⁰ Kretanje tekuće likvidnosti društva Croatia osiguranje u promatranim godinama bilo je nepovoljno. Ostali pokazatelji likvidnosti su bili dosta dobri. Niski pokazatelj može upućivati na to da je potrebno povećati ulaganje u neki od oblika kratkotrajne imovine, ili da neki od oblika kratkoročnih obveza treba reducirati. Visoka vrijednost pokazatelja odnosa duga i glavnice ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstva i plaćanje kamata. Koeficijent zaduženosti nema baš zadovoljavajuću vrijednost.¹¹¹

Pokazatelji uspješnosti poslovanja ukazuju na aktivnost i učinkovitost poslovanja.¹¹² Koeficijent obrtaja kratkotrajnu imovine ukazuje koliko uspješno poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu u stvaranju prihoda. Pokazatelji ekonomičnosti ukazuju da društvo ostvaruje dobit, te da su prihodi veći od rashoda.¹¹³

¹¹⁰ Croatia osiguranje, www.crosig.hr/hr/investitori/godisnja-izvjesca/ (19.10.2017.)

¹¹¹ Ibidem

¹¹² Ibidem

¹¹³ Ibidem

Temeljem analize pomoću pokazatelja može se zaključiti da društvo Croatia osiguranje, iako bilježi nepovoljne vrijednosti pojedinih pokazatelja, posluje uspješno i ostvaruje dobit te ima solidne pretpostavke za nastavak uspješnog poslovanja.

6. ZAKLJUČAK

Osiguranje je prenošenje rizika s pojedinca na osiguratelja (društvo za osiguranje) sklapanjem ugovora o osiguranju. Pojedinaac se nastoji zaštititi od opasnosti koje mu mogu ugroziti život ili nanijeti štete na imovini pri čemu je osnovna karakteristika tih rizika da su budućí i neizvjesni i neovisni. Društva za osiguranje pružaju ekonomsku zaštitu pojedincima kao i pravnim subjektima na način da im prodaju police osiguranja za koje naplaćuju premiju osiguranja te iz tako prikupljenih sredstava, uvažujući načela društveno odgovornog poslovanja, kreiraju portfelj životnih i neživotnih osiguranja. Prikupljena sredstva koriste za ulaganja u različite financijske instrumente na tržištima kapitala pri čemu nastoje optimizirati investicijski portfelj kako bi osigurali ispunjenje obveza proizašlih iz sklopljenih polica osiguranja te ispunili očekivanja dioničara o povećanju vrijednosti njihovih dionica.

Financijski izvještaji društava za osiguranje pružaju njihovim korisnicima informacije o poslovanju poduzeća i njihova analiza je jedan od najvažnijih alata kojima različite interesne skupine mogu doći do onih informacija koje su im potrebne za donošenje odluka. Pomoću analize financijskih izvještaja zainteresirani subjekti mogu dobiti informacije o financijskoj poziciji, likvidnosti, solventnosti i profitabilnosti društava, kao i o njegovoj ekonomičnosti i investiranju.

Društvo za osiguranje Croatia osiguranje d.d. najveće je i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Ostvaruje tržišni udjel od 33% u neživotnim osiguranjima te 21% u životnim osiguranjima te zauzima vodeću poziciju među osiguravateljima. Provedbom analize financijskih izvještaja društva Croatia osiguranje d.d. pomoću pokazatelja utvrđeno je da likvidnost društva Croatia osiguranje d.d. imaju relativno zadovoljavajuću vrijednost te postoji tendencija njezina povećanja, što ukazuje da društvo ima sposobnost podmiriti svoje kratkoročne obveze u roku. Slabost društva je vidljiva kod pokazatelja zaduženosti (povećao se financijski rizik, sve više financiranja iz tuđih izvora) i u pokazatelju aktivnosti. Ako se pokazatelj aktivnosti pomnoži sa 100, onda društvo relativno dobro upotrebljava svoje resurse, posebno što se tiče obrta kratkotrajne imovine gdje ima najveću vrijednost. Iz pokazatelja ekonomičnosti, usprkos svim ostalim pokazateljima, može se uočiti da poduzeće ostvaruje dobit, jer su prihodi veći od rashoda, dok se iz pokazatelja profitabilnosti zaključuje da vlasnici

ostvaruju prinos na uložena sredstva, bez obzira na relativno male stope. Iz cjelokupne analize može se zaključiti da dio pokazatelja nije poprimio zadovoljavajuće vrijednosti, ali da to ne sprječava društvo da posluje profitabilno. Zbog širenja poslovanja, ostvarivanja dobiti te zauzimanja mjesta vodećeg društva na tržištu broj zaposlenih neprestano raste.

Daljnji cilj društva Croatia osiguranje je kontinuirano poboljšanje u svim segmentima poslovanja s ciljem jačanja vodeće pozicije na hrvatskom tržištu. Ključne aktivnosti uključuju koje pritom planira provesti uključuju kontinuirano unapređenje modela upravljanja cijenama, uvođenje novih proizvoda prilagođeni potrošaču, jačanje vlastite prodajne snage s ciljem rasta u profitabilnijem maloprodajnom segmentu i segmentu malih i srednjih poduzetnika, te daljnje unapređenje u procesu upravljanja štetama s ciljem povećanja zadovoljstva i lojalnosti klijenata te smanjenja troškova.

LITERATURA

Knjige:

- Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M., Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, 2012.
- Ćurak, M., Jakovčević, D., Osiguranje i rizici, RRiF Plus, Zagreb, 2007.
- Žeger K., Sačer I., Sever S., Žeger L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.
- Mićin, K., Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008.
- Bešvir, B., Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF Plus, Zagreb, 2008.
- Tipurić, D. et. al., Korporativno upravljanje, Sinergija, Zagreb, 2008.
- Vidučić, Lj., Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRiF Plus, Zagreb, 2012.
- Vukoja, B. : Analiza financijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, 2009.
- Wilson, R. M. S., McHugh, G., Financial Analysis-A Managerial Introduction, Cassel Educational Limited, London, 1987.

Propisi:

- Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Narodne novine br. 140/05., 154/11., 12/12.
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu, Narodne novine br. 151/05., 36/09., 75/09., 76/13., 152/14.
- Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15.
- Zakon o reviziji, Narodne novine broj 146/05., 139/08., 144/12. i 78/15.

Internetski izvori:

- Adris grupa d.d., www.adris.hr (02.09.2017.)
- Croatia Osiguranje d.d., www.crosig.hr/hr (02.09.2017.)
- Hrvatski ured za osiguranje, www.huo.hr (02.09.2017.)
- HANFA, www.hanfa.hr (02.09.2017.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Skraćeni izvještaj o financijskom položaju (bilanca).....	6
Tablica 2. Skraćena shema računa dobiti i gubitka.....	8
Tablica 3. Skraćena shema izvještaja o novčanom toku.....	9
Tablica 4. Skraćena shema kapitala raščlanjenog na šest pozicija.....	10
Tablica 5. Skraćena shema izvještaja o promjenama kapitala.....	11
Tablica 6. Vrste osiguranja koje pripadaju životnom osiguranju.....	22
Tablica 7. Vrste osiguranja koje pripadaju neživotnom osiguranju.....	23
Tablica 8. Broj društava za osiguranje i reosiguranje u RH.....	24
Tablica 9. Zaračunata bruto premija po društvima za osiguranje.....	27
Tablica 10. Koeficijent ubrzane likvidnosti	29
Tablica 11. Koeficijent tekuće likvidnosti.....	29
Tablica 12. Koeficijent trenutne likvidnosti.....	30
Tablica 13. Koeficijent financijske stabilnosti.....	30
Tablica 14. Koeficijent zaduženosti.....	31
Tablica 15. Koeficijent vlastitog financiranja.....	31
Tablica 16. Koeficijent financiranja.....	31
Tablica 17. Koeficijent obrta ukupne imovine.....	32
Tablica 18. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine.....	32
Tablica 19. Koeficijent obrta dugotrajne imovine.....	32
Tablica 20. Koeficijent obrta potraživanja.....	33
Tablica 21. Trajanje naplate potraživanja u danima.....	33
Tablica 22. Ekonomičnost ukupnog poslovanja.....	34
Tablica 23. Ekonomičnost poslovanja-prodaje.....	34
Tablica 24. Ekonomičnos financiranja.....	34
Tablica 25. Neto marža profita.....	35
Tablica 26. Rentabilnost imovine ROA.....	35

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Skraćeni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Croatia osiguranja d.d. za 2016. godinu	42
Prilog 2. Izvještaj o financijskom položaju Croatia osiguranja d.d. na dan 31. 12. 2016.....	44
Prilog 3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia osiguranje d.d. za razdoblje 01.01.2016. - 31.12.2016.....	50

Prilog 1. Skraćeni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Croatia osiguranja d.d. za 2016. godinu

	Bilješka	Društvo		Grupa	
		2016.	Prepravljeno 2015.	2016.	Prepravljeno 2015.
		u 000 HRK	u 000 HRK	u 000 HRK	u 000 HRK
Zaračunate bruto premije	4	2.275.118	2.301.445	3.025.818	2.959.618
Premije predane u reosiguranje	4	(243.808)	(258.784)	(284.345)	(278.865)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja	4	2.031.310	2.042.661	2.741.473	2.680.753
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	4	(31.084)	22.062	(93.070)	(3.709)
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	4	(13.915)	(8.266)	3.313	10.300
Zarađene premije, neto od reosiguranja	4	1.986.311	2.056.457	2.651.716	2.687.344
Prihod od provizija i naknada	5	32.880	33.328	42.644	37.170
Financijski prihodi	6	368.970	356.018	391.465	440.731
Ostali poslovni prihodi	7	56.198	55.927	170.707	155.350
Neto poslovni prihodi		2.444.359	2.501.730	3.256.532	3.320.595
Nastale štete	8	(1.415.799)	(1.497.812)	(1.730.229)	(1.872.536)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	8	99.900	79.665	141.495	81.628
Nastale štete, neto od reosiguranja		(1.315.899)	(1.418.147)	(1.588.734)	(1.790.908)
Troškovi pribave	9	(403.655)	(379.294)	(546.574)	(495.848)
Administrativni troškovi	10	(409.118)	(433.916)	(623.962)	(676.961)
Ostali poslovni rashodi	11	(122.905)	(39.132)	(154.833)	(74.019)
Financijski rashodi	12	(99.062)	(158.946)	(98.174)	(150.101)
Udio u dobiti pridruženih društava		-	-	12.908	13.762
Dobit prije poreza		93.720	72.295	257.163	146.520
Porez na dobit	13	(42.192)	(21.331)	(81.953)	(32.581)
Dobit za godinu		51.528	50.964	175.210	113.939

Bilješka	Društvo		Grupa	
	2016.	Prepravljeno 2015.	2016.	Prepravljeno 2015.
	u 000 HRK	u 000 HRK	u 000 HRK	u 000 HRK
Ostale sveobuhvatna dobit za godinu				
<i>Stavke koje se neće priznati u dobit i gubitak</i>				
Promjena fer vrijednosti nekretnina za djelatnost	(7.102)	96	(9.568)	57
<i>Stavke koje se mogu naknadno priznati u dobit i gubitak</i>				
Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa i neto od odgođenog poreza	94.821	(28.569)	102.939	(26.657)
Tečajne razlike	-	-	(1.427)	643
Ukupno ostale sveobuhvatna dobit/(gubitak) za godinu	87.719	(28.473)	91.944	(25.957)
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	139.247	22.491	267.154	87.982
Dobit pripada:				
- Dioničarima Društva	51.528	50.964	175.835	114.590
- Nekontrolirajućem interesu	-	-	(625)	(651)
	51.528	50.964	175.210	113.939
Ukupno sveobuhvatna dobit pripada:				
- Dioničarima Društva	139.247	22.491	267.765	88.719
- Nekontrolirajućem interesu	-	-	(611)	(737)
	139.247	22.491	267.154	87.982
Zarada po dionici namijenjen dioničarima Društva				
Osnovna i razrijeđena dobit po dionici	14	-	417,71	272,22

Izvor: Croatia osiguranje d.d., www.crosig.hr/hr/investitori/godisnja-izvjesca/ (02.09.2017.)

Prilog 2. Izvještaj o financijskom položaju Croatia osiguranja d.d. na dan 31.12.2016.

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
001	002+003	I	NEMATERIJALNA IMOVINA		14.333.691	14.333.691		16.280.649	16.280.649
002		1	Goodwill						
003		2	Ostala nematerijalna imovina		14.333.691	14.333.691		16.280.649	16.280.649
004	005+006+007	II	MATERIJALNA IMOVINA		732.482.249	732.482.249		635.191.540	635.191.540
005		1	Zemljišta i građevinski objekti koji služe društvu za provođenje djelatnosti		700.868.977	700.868.977		592.024.994	592.024.994
006		2	Oprema		14.013.695	14.013.695		31.495.882	31.495.882
007		3	Ostala materijalna imovina i zalihe		17.599.578	17.599.578		11.670.664	11.670.664
008	009+010+014+033	III	ULAGANJA	2.459.797.046	3.937.404.114	6.397.201.160	2.630.579.215	4.190.993.095	6.821.572.310
009		A	Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti		479.754.760	479.754.760		448.527.957	448.527.957
010	011+012+013	B	Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate		421.415.761	421.415.761		394.644.169	394.644.169
011		1	Dionice i udjeli u podružnicama		389.156.061	389.156.061		362.384.469	362.384.469
012		2	Dionice i udjeli u pridruženim društvima		4.259.700	4.259.700		4.259.700	4.259.700
013		3	Dionice i udjeli u zajedničkim pothvatima		28.000.000	28.000.000		28.000.000	28.000.000
014	015+018+023+029	C	Financijska imovina	2.459.797.046	3.036.233.593	5.496.030.639	2.630.579.215	3.347.820.968	5.978.400.183
015	016+017	1	Financijska imovina koja se drži do dospjeća	1.236.553.002	893.618.557	2.130.171.559	1.256.583.199	806.613.369	2.063.196.568
016		1.1	Dužnički financijski instrumenti	1.236.553.002	893.618.557	2.130.171.559	1.256.583.199	806.613.369	2.063.196.568
017		1.2	Ostalo						
018	019+020+021+022	2	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	761.074.994	872.004.215	1.633.079.209	1.015.137.224	1.059.341.313	2.074.478.537
019		2.1	Vlasnički financijski instrumenti	10.223.402	247.234.785	257.458.188	22.950.852	350.935.617	373.886.469
020		2.2	Dužnički financijski instrumenti	750.851.592	598.155.043	1.349.006.635	992.186.372	679.922.833	1.672.109.205
021		2.3	Udjeli u investicijskim fondovima		26.614.387	26.614.387		28.482.863	28.482.863
022		2.4	Ostalo						

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
023	024+025+026+027+028	3	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	58.270.308	12.952.845	71.223.153	40.106.292	202.592.449	242.698.741
024		3.1	Vlasnički financijski instrumenti		12.952.845	12.952.845		12.430.703	12.430.703
025		3.2	Dužnički financijski instrumenti	45.262.895		45.262.895			
026		3.3	Izvedeni financijski instrumenti						
027		3.4	Udjeli u investicijskim fondovima	13.007.413		13.007.413	40.106.292	190.161.746	230.268.038
028		3.5	Ostalo						
029	030+031+032	4	Zajmovi i potraživanja	403.898.742	1.257.657.976	1.661.556.718	318.752.501	1.279.273.837	1.598.026.338
030		4.1	Depoziti kod kreditnih institucija	331.470.265	1.030.420.998	1.361.891.262	275.983.422	945.757.680	1.221.741.102
031		4.2	Zajmovi	72.428.477	227.236.979	299.665.456	42.769.079	333.516.157	376.285.236
032		4.3	Ostalo						
033		D	Depoziti kod cedenta						
034		IV	ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK UGOVARATELJA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	34.582.317		34.582.317	138.351.164		138.351.164
035	036+037+038+039+040+041+042	V	UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA	271.385	306.497.869	306.769.254	278.488	181.675.121	181.953.609
036		1	Pričuve za prijenosne premije, udio reosiguranja	1.952	31.959.441	31.961.392	1.953	18.044.776	18.046.729
037		2	Matematičke pričuve, udio reosiguranja	269.434		269.434	276.535		276.535
038		3	Pričuve šteta, udio reosiguranja		274.538.429	274.538.429		163.630.345	163.630.345
039		4	Pričuve za bonuse i popuste, udio reosiguranja						
040		5	Pričuve za kolebanje šteta, udio reosiguranja						
041		6	Druge tehničke pričuve, udio reosiguranja						
042		7	Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, udio reosiguranja						

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
043	044+045	VI	ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	1.049.513	132.951.449	134.000.962	2.350.132	90.965.896	93.316.028
044		1	Odgođena porezna imovina	1.049.513	126.240.946	127.290.459	2.350.132	90.920.081	93.270.214
045		2	Tekuća porezna imovina		6.710.504	6.710.504		45.815	45.815
046	047+050+051	VII	POTRAŽIVANJA	3.419.115	728.239.204	731.658.319	1.331.208	690.757.242	692.088.451
047	048+049	1	Potraživanja iz poslova osiguranja	560.451	380.451.419	381.011.869	155.833	326.936.742	327.092.576
048		1.1	<i>Od ugovaratelja osiguranja</i>		376.046.572	376.046.572		325.839.683	325.839.683
049		1.2	<i>Od zastupnika odnosno posrednika u osiguranju</i>	560.451	4.404.847	4.965.297	155.833	1.097.059	1.252.892
050		2	Potraživanja iz poslova reosiguranja	2.216	25.839.320	25.841.536	765	36.691.184	36.691.949
051	052+053+054	3	Ostala potraživanja	2.856.449	321.948.465	324.804.914	1.174.610	327.129.316	328.303.926
052		3.1	<i>Potraživanja iz drugih poslova osiguranja</i>		244.413.499	244.413.499		247.491.293	247.491.293
053		3.2	<i>Potraživanja za prihode iz ulaganja</i>	1.213.941	7.161.918	8.375.858	984.115	7.509.154	8.493.269
054		3.3	<i>Ostala potraživanja</i>	1.642.508	70.373.048	72.015.556	190.495	72.128.870	72.319.364
055	056-060+061	VIII	OSTALA IMOVINA	26.912.507	31.634.076	58.546.582	20.222.038	46.083.722	66.305.760
056	057+058+059	1	Novac u banci i blagajni	26.911.735	31.448.477	58.360.211	20.222.038	45.977.298	66.199.336
057		1.1	<i>Sredstva na poslovnom računu</i>		31.417.310	31.417.310		45.912.681	45.912.681
058		1.2	<i>Sredstva na računu imovine za pokriće matematičke pričuve</i>	26.906.601		26.906.601	20.222.038		20.222.038
059		1.3	<i>Novčana sredstva u blagajni</i>	5.134	31.167	36.300		64.617	64.617
060		2	Dugotrajna imovina namjenjena za prodaju i prestanak poslovanja						
061		3	Ostalo	772	185.599	186.371		106.424	106.424
062	063+064+065	IX	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA		71.417.854	71.417.854		119.420.617	119.420.617
063		1	<i>Razgraničene kamate i najamnine</i>		148.098	148.098			
064		2	<i>Razgraničeni troškovi pribave</i>		64.362.968	64.362.968		110.496.207	110.496.207
065		3	<i>Ostali plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda</i>		6.906.788	6.906.788		8.924.410	8.924.410
066	001+004+008+034+035+043+046+055+062	X	UKUPNA AKTIVA	2.526.031.882	5.954.960.506	8.480.992.388	2.793.112.244	5.971.367.882	8.764.480.126
067		XI	IZVANBILANČNI ZAPISI	71.168	1.143.378.952	1.143.450.120	33.839	1.108.802.833	1.108.836.672

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
068	069+072+073 +077+081+084	XII	KAPITAL I REZERVE	149.669.484	1.766.292.944	1.915.962.428	219.042.448	1.834.478.583	2.053.521.031
069	070+071	1	Upisani kapital	44.288.720	557.287.080	601.575.800	44.288.720	557.287.080	601.575.800
070		1.1	Uplaćeni kapital - redovne dionice	44.288.720	545.037.080	589.325.800	44.288.720	545.037.080	589.325.800
071		1.2	Uplaćeni kapital - povlaštene dionice		12.250.000	12.250.000		12.250.000	12.250.000
072		2	Premije na emitirane dionice (rezerve kapitala)		681.482.525	681.482.525		681.482.525	681.482.525
073	074+075+076	3	Revalorizacijske rezerve	4.296.432	137.673.765	141.970.197	57.547.684	170.980.772	228.528.456
074		3.1	Zemljišta i građevinskih objekata		62.790.022	62.790.022		54.527.393	54.527.393
075		3.2	Financijske imovine raspoložive za prodaju	4.296.432	74.883.743	79.180.174	57.547.684	116.453.379	174.001.063
076		3.3	Ostale revalorizacijske rezerve						
077	078+079+080	4	Rezerve	83.803.430	311.731.864	395.535.294	83.902.326	313.971.510	397.873.836
078		4.1	Zakonske rezerve	721.929	22.853.579	23.575.508	820.825	25.093.225	25.914.050
079		4.2	Statutarna rezerva	7.581.501	139.638.995	147.220.496	7.581.501	139.638.995	147.220.496
080		4.3	Ostale rezerve	75.500.000	149.239.289	224.739.289	75.500.000	149.239.289	224.739.289
081	082+083	5	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	15.302.981	29.131.254	44.434.236	17.182.006	75.350.382	92.532.388
082		5.1	Zadržana dobit	15.302.981	29.131.254	44.434.236	17.182.006	75.350.382	92.532.388
083		5.2	Preneseni gubitak (-)						
084	085+086	6	Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog razdoblja	1.977.921	48.986.456	50.964.376	16.121.712	35.406.313	51.528.025
085		6.1	Dobit tekućeg obračunskog razdoblja	1.977.921	48.986.456	50.964.376	16.121.712	35.406.313	51.528.025
086		6.2	Gubitak tekućeg obračunskog razdoblja (-)						
087		XIII	OBVEZE DRUGOG REDA (PODREĐENE OBVEZE)						
088		XIV	MANJINSKI INTERES						

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
089	090+091+092 +093+094+095	XV	TEHNIČKE PRIČUVE	2.300.217.157	3.497.634.213	5.797.851.369	2.389.935.527	3.436.139.129	5.826.074.656
090		1	Pričuve za prijenosne premije, bruto iznos	3.722.176	787.050.999	790.773.175	4.376.157	817.480.663	821.856.820
091		2	Matematičke pričuve, bruto iznos	2.266.361.479		2.266.361.479	2.350.027.503		2.350.027.503
092		3	Pričuve šteta, bruto iznos	30.133.502	2.641.835.167	2.671.968.668	35.531.867	2.566.880.530	2.602.412.398
093		4	Pričuve za bonuse i popuste, bruto iznos		1.415.100	1.415.100		934.891	934.891
094		5	Pričuve za kolebanje šteta, bruto iznos		7.055.533	7.055.533		7.055.533	7.055.533
095		6	Druge tehničke pričuve, bruto iznos		60.277.414	60.277.414		43.787.512	43.787.512
096		XVI	POSEBNE PRIČUVE ZA ŽIVOTNA OSIGURANJA KOD KOJIH UGOVARATELJ OSIGURANJA SNOSI RIZIK ULAGANJA, bruto iznos	34.582.317		34.582.317	138.351.164		138.351.164
097	098+099	XVII	OSTALE PRIČUVE	12.756.540	96.633.577	109.390.116	10.673.592	115.187.664	125.861.256
098		1	Pričuve za mirovine i slične obveze	12.756.540	94.753.196	107.509.736	10.673.592	113.307.283	123.980.875
099		2	Ostale pričuve		1.880.381	1.880.381		1.880.381	1.880.381
100	101+102	XVIII	ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBVEZA	1.801.488	42.393.949	44.195.437	12.632.418	54.071.449	66.703.868
101		1	Odgođena porezna obveza	1.801.083	42.393.949	44.195.032	12.632.418	37.532.364	50.164.783
102		2	Tekuća porezna obveza	405		405		16.539.085	16.539.085
103		XIX	DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE						

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
104	105+106+107	XX	FINANCIJSKE OBVEZE						
105		1	Obveze po zajmovima						
106		2	Obveze po izdanim financijskim instrumentima						
107		3	Ostale financijske obveze						
108	109+110+111+112	XXI	OSTALE OBVEZE	20.874.084	219.900.776	240.774.860	20.861.010	209.655.756	230.516.766
109		1	Obveze proizašle iz poslova izravnog osiguranja	3.105.229	111.594.696	114.699.925	3.749.147	79.523.988	83.273.135
110		2	Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	196.461	40.350.177	40.546.638	186.625	45.875.960	46.062.585
111		3	Obveze za otuđenje i prekinuto poslovanje						
112		4	Ostale obveze	17.572.394	67.955.903	85.528.297	16.925.238	84.255.807	101.181.046
113	114+115	XXII	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	6.130.814	332.105.047	338.235.860	1.616.085	321.835.302	323.451.386
114		1	Razgraničena provizija reosiguranja						
115		2	Ostalo odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	6.130.814	332.105.047	338.235.860	1.616.085	321.835.302	323.451.386
116	068+087+088+089+096+097+100+103+104+108+113	XXIII	UKUPNA PASIVA	2.526.031.882	5.954.960.506	8.480.992.388	2.793.112.244	5.971.367.882	8.764.480.126
117		XXIV	IZVANBILANČNI ZAPISI	71.168	1.143.378.952	1.143.450.120	33.839	1.108.802.833	1.108.836.672

Izvor: Croatia osiguranje d.d., www.crosig.hr/hr/investitori/godisnja-izvjesca/ (02.09.2017.)

Prilog 3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia osiguranje d.d. za razdoblje 01.01.2016. - 31.12.2016.

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodno obračunsko razdoblje			Tekuće obračunsko razdoblje		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
001	002+003+004+005+006	I	Zarađene premije (prihodovane)	511.995.489	1.544.461.387	2.056.456.876	532.524.927	1.453.787.248	1.986.312.175
002		1	Zaračunate bruto premije	513.507.500	1.794.422.101	2.307.929.601	533.427.912	1.735.234.225	2.268.662.137
003		2	Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije		-6.484.218	-6.484.218		6.456.356	6.456.356
004		3	Premije predane u reosiguranje (-)	-396.717	-258.387.568	-258.784.285	-249.005	-243.559.005	-243.808.010
005		4	Promjena bruto pričuva za prijenosne premije (+/-)	-1.114.886	23.176.911	22.062.025	-653.981	-30.429.664	-31.083.645
006		5	Promjena pričuva za prijenosne premije, udio reosiguratelja (+/-)	-409	-8.265.839	-8.266.248	1	-13.914.665	-13.914.663
007	008+009+010+011+012+013+014	II	Prihodi od ulaganja	115.290.439	227.776.973	343.067.412	120.957.340	254.490.063	375.447.403
008		1	Prihodi od podružnica, pridruženih društava i zajedničkih pothvata		17.576.603	17.576.603		65.713.356	65.713.356
009		2	Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte		38.546.392	38.546.392		50.681.422	50.681.422
010		3	Prihodi od kamata	111.295.638	121.283.687	232.579.324	116.035.518	116.683.008	232.718.526
011		4	Nerealizirani dobiti od ulaganja	754.490	362.615	1.117.104	70.319	972.675	1.042.994
012		5	Realizirani dobiti od ulaganja	2.786.440	10.868.691	13.655.130	2.580.703	15.639.183	18.219.886
013		6	Neto pozitivne tečajne razlike		8.019.517	8.019.517			
014		7	Ostali prihodi od ulaganja	453.872	31.119.469	31.573.341	2.270.800	4.800.419	7.071.219
015		III	Prihodi od provizija i naknada	16.422	33.311.472	33.327.894	485.821	32.392.396	32.878.217
016		IV	Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja	44.171	18.751.547	18.795.718	38.794	30.445.028	30.483.822
017		V	Ostali prihodi	71.794	33.665.838	33.737.633	21.323	46.378.819	46.400.141

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodno obračunsko razdoblje			Tekuće obračunsko razdoblje		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
018	019+022	VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto	-269.154.159	-955.491.086	-1.224.645.245	-301.618.889	-845.581.645	-1.147.200.534
019	020+021	1	Likvidirane štete	-266.705.584	-962.754.456	-1.229.460.041	-296.220.523	-809.628.198	-1.105.848.721
020		1.1	Bruto iznos (-)	-266.705.584	-1.066.799.985	-1.333.505.570	-296.220.523	-1.020.429.598	-1.316.650.121
021		1.2	Udio reosiguratelja(+)		104.045.529	104.045.529		210.801.400	210.801.400
022	023+024	2	Promjena pričuva šteta (+/-)	-2.448.575	7.263.370	4.814.796	-5.398.366	-35.953.447	-41.351.813
023		2.1	Bruto iznos (-)	-2.448.575	31.594.263	29.145.688	-5.398.366	74.954.637	69.556.271
024		2.2	Udio reosiguratelja (+)		-24.330.892	-24.330.892		-110.908.083	-110.908.083
025	026+029	VII	Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja	-194.557.019	30.167.091	-164.389.928	-83.658.923	16.970.110	-66.688.813
026	027+028	1	Promjena matematičke pričuve (+/-)	-194.557.019		-194.557.019	-83.658.923		-83.658.923
027		1.1	Bruto iznos (-)	-194.507.810		-194.507.810	-83.666.024		-83.666.024
028		1.2	Udio reosiguratelja (+)	-49.209		-49.209	7.101		7.101
029	030+031	2	Promjena ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja (+/-)		30.167.091	30.167.091		16.970.110	16.970.110
030		2.1	Bruto iznos (-)		30.167.091	30.167.091		16.970.110	16.970.110
031		2.2	Udio reosiguratelja (+)						
032	033+034	VIII	Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja (+/-)	-29.111.101		-29.111.101	-100.494.370		-100.494.370
033		1	Bruto iznos (-)	-29.111.101		-29.111.101	-100.494.370		-100.494.370
034		2	Udio reosiguratelja (+)						
035	036+037	IX	Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja					-1.514.834	-1.514.834
036		1	Ovisni o rezultatu (bonusi)					-1.514.834	-1.514.834
037		2	Neovisni o rezultatu (popusti)						

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodno obračunsko razdoblje			Tekuće obračunsko razdoblje		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
038	039+043	X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto	-106.847.813	-701.665.193	-808.513.006	-122.175.536	-711.283.097	-833.458.632
039	040+041+042	1	Troškovi pribave	-55.522.658	-323.770.852	-379.293.510	-67.208.560	-336.446.310	-403.654.870
040		1.1	Provizija	-34.630.848	-220.157.482	-254.788.330	-40.573.058	-247.998.770	-288.571.828
041		1.2	Ostali troškovi pribave	-20.891.809	-110.378.009	-131.269.818	-26.635.502	-134.580.779	-161.216.280
042		1.3	Promjena razgraničenih troškova pribave (+/-)		6.764.639	6.764.639		46.133.239	46.133.239
043	044+045+046	2	Troškovi uprave (administrativni troškovi)	-51.325.156	-377.894.340	-429.219.496	-54.966.976	-374.836.787	-429.803.762
044		2.1	Amortizacija	-1.411.053	-36.273.511	-37.684.564	-1.160.124	-37.104.691	-38.264.815
045		2.2	Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće	-27.993.357	-199.091.492	-227.084.849	-23.555.221	-159.060.831	-182.616.052
046		2.3	Ostali troškovi uprave	-21.920.746	-142.529.338	-164.450.083	-30.251.631	-178.671.265	-208.922.896
047	048+049+050+051+052+053+054	XI	Troškovi ulaganja	-23.452.934	-122.542.382	-145.995.316	-24.643.724	-80.895.859	-105.539.583
048		1	Amortizacija zemljišta i građevinskih objekata koji ne služe društvu za obavljanje djelatnosti						
049		2	Kamate						
050		3	Umjtanjenje vrijednosti ulaganja	-16.511.902	-69.077.630	-85.589.531	-1.959.677	-29.595.968	-31.555.646
051		4	Realizirani gubici od ulaganja	-90.065	-1.852.557	-1.942.622	-42.814	-714.612	-757.426
052		5	Nerealizirani gubici od ulaganja		-2.093.198	-2.093.198			
053		6	Neto negativne tečajne razlike	-6.219.461		-6.219.461	-22.010.905	-6.333.557	-28.344.462
054		7	Ostali troškovi ulaganja	-631.507	-49.518.998	-50.150.504	-630.327	-44.251.722	-44.882.049
055	056+057	XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	-339.053	-27.822.633	-28.161.686	-348.299	-23.052.152	-23.400.451
056		1	Troškovi za preventivnu djelatnost						
057		2	Ostali tehnički troškovi osiguranja	-339.053	-27.822.633	-28.161.686	-348.299	-23.052.152	-23.400.451
058		XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađenja		-12.273.576	-12.273.576	-5.067	-99.499.916	-99.504.982

u kunama

Broj pozicije	Elementi zbroja	Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodno obračunsko razdoblje			Tekuće obračunsko razdoblje		
				Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
059	001+007+015+016+017+018+025+032+035+038+047+055+058	XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)	3.956.236	68.339.440	72.295.676	21.083.399	72.636.162	93.719.561
060	061+062	XV	Porez na dobit ili gubitak	-1.978.315	-19.352.984	-21.331.300	-4.961.687	-37.229.849	-42.191.536
061		1	Tekući porezni trošak				-6.989.282	-9.884.492	-16.873.774
062		2	Odgođeni porezni trošak (prihod)	-1.978.315	-19.352.984	-21.331.300	2.027.595	-27.345.357	-25.317.762
063	059+060	XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	1.977.921	48.986.456	50.964.376	16.121.712	35.406.313	51.528.025
064		1	Pripisano imateljima kapitala matice						
065		2	Pripisano nekontrolirajućem interesu						
066	001+007+015+016+017+062	XVII	UKUPNI PRIHODI	625.440.000	1.838.614.233	2.464.054.233	656.055.799	1.790.148.197	2.446.203.997
067	018+025+032+035+038+047+055+058+061	XVIII	UKUPNI RASHODI	-623.462.079	-1.789.627.777	-2.413.089.856	-639.934.087	-1.754.741.884	-2.394.675.971

Izvor: Croatia osiguranje d.d., www.crosig.hr/hr/investitori/godisnja-izvjesca/ (02.09.2017.)